

regeringens forslag ligger, er det det, det gælder om at få vedtaget, og at man jo i realiteten derved har fået opfyldt formålet med sit eget forslag. Det vil jeg gerne kvittere for.

Jeg vil også gerne sige til hr. Bent Hindrup Andersen, at jeg er personlig enig med ham i mange af hans betragtninger i anden halvdel af hans indlæg, hvorimod jeg ikke deler hans synspunkter i første del af indlægget.

Hr. Bent Hindrup Andersen var meget kritisk over for det europæiske samarbejde på elområdet. Må jeg sige, at Danmark har faktisk gjort en stor indsats for at sikre, at det samarbejde blev udformet på en sådan måde, at vi har fuld beskyttelse af både vores forsyningsmæssige, vores miljømæssige og vores økonomiske interesser. Vi har fortsat mulighed for at beskytte forbrugerne under det europæiske energisamarbejde, og jeg fortryder bestemt ikke, at Danmark gik ind og spillede en aktiv rolle i den forbindelse. Hvis vi havde ventet og bare ladet de andre vedtage nogle regler, uden at der var taget hensyn til miljø, uden at der var taget hensyn til forsyningsikkerhed og forbrugerne, så havde vi for alvor haft store vanskeligheder herhjemme.

Jeg har ikke endnu helt fordøjet hr. Behnkes indlæg, så det vil jeg undlade at kommentere. Måske kan vi på et senere tidspunkt vende tilbage til den diskussion.

Afslutningsvis skal jeg sige, at vi altså meget gerne medvirker til at få belyst alle spørgsmål under udvalgsarbejdet, og det ville da være vidunderligt, hvis det mod alle odds, alle uforsigtige offentlige udtalelser, al skinger opposition skulle lykkes os at samle et bredt flertal for at støtte dette lille velgennemtænkte, velgennemarbejdede og gennemført sympatiske forslag.

Eva Møller (KF):

Lad mig starte med at sige til ministeren, at håbet beskæmmer jo ingen, så det skal jeg da lade ministeren have lov at have.

Men jeg registrerede naturligvis, at ministeren sagde, at han ikke ville svare på en lang række af de konkrete juridiske spørgsmål, og det har jeg så forståelse for. Men jeg ville dog gerne have svar på et enkelt spørgsmål, nemlig om ministeren mener, at regeringen ville være sindet, dersom Gentofte Kommune anlagde sag for at få prøvet, om dette forslag her, som jo i den grad bryder med hidtidig dansk sædvane, ved at man nu ikke vil lade en kommune sælge sine børsnoterede aktier, uden at man foretager

konfiskation af den fortjeneste, kommunen har, at bevilge Gentofte Kommune fri proces. Det er jo ikke så juridisk vanskeligt.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg tror, det ville være meget uklogt af mig at begynde at udtale mig om retssager, der end ikke er anlagt. Jeg tror, det ville være højest uklogt, så derfor, selv om jeg forstår den sympatiske tanke i det, fru Møller prøver at få mig til at sige, vil jeg afstå fra fristelsen til at udtale mig om retssager, der ikke er anlagt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (for forslaget til folketings beslutnings vedkommende anden (sidste)) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslagene henvises til Det Energitpolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

39) Første behandling af lovforslag nr. L 124: Forslag til lov om ændring af lov om vederlag og pension m.v. for ministre. (Ministerorlov). Af Pia Gjellerup (S), Jørgen Estrup (RV) og Peter Duetoft (CD). (Fremsat 11/12 96).

Sammen med denne sag foretoges:

40) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 79: Forslag til folketings beslutning om ændring af forretningsordenen for Folketinget. Af Pia Gjellerup (S), Jørgen Estrup (RV) og Peter Duetoft (CD). (Fremsat 11/12 96).

41) Første behandling af lovforslag nr. L 126: Forslag til lov om ændring af lov om vederlag og pension m.v. for ministre.

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.
(Fremsat 13/12 96).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg skal kun sige, at regeringen er helt indforstået med og bakker op om de forslag, der er fremsat af de tre regeringspartiers gruppeformænd. Vi synes, det er en fornuftig ændring af både lovgivningen og forretningsordenen.

Pia Gjellerup (S):

Jeg skal på Socialdemokratiets vegne ikke føje mange bemærkninger til de forslag, som jeg som gruppeformand for Socialdemokratiet er medforslagsstiller til, nemlig de to forslag vedrørende orlov til ministre.

Vi synes, det er rimeligt og naturligt at sikre, at det bliver muligt for ethvert parti i Folketinget at deltage i regeringssamarbejdet og samtidig holde et niveau i folketingsarbejdet.

Vilkårene, der vil gælde for en minister på orlov, vil svare fuldstændig til vilkårene for de ministre, der ikke kommer fra Folketinget. Den eneste ændring vil være, at de ved ophør som ministre vil kunne vende tilbage til det folketingsmandat, de er valgt til. Det er altså et beskedent forslag, men et helt naturligt og faktisk moderne forslag. Og det koster ikke ret meget. Det koster såmænd mindre, end det koster, at to kvinder i Fremskridtspartiet ikke kan være i stue med hinanden.

Så har vi som en sag på dagsordenen et forslag fra den ene af dem om ændring af ministerpension. Det er en genfremsættelse. Det vil også give det samme svar som dengang fra Socialdemokratiets side: afvisning. Men vi mener, som vi også har sagt før, at der er brug for ændringer og moderniseringer af lovgivningen, men at det skal ske i et lys og på et grundlag, hvor det ikke bliver ringere at være politiker eller minister i Danmark.

Det, der så skulle være modsvaret til noget af det, der foreslås her, er, at vi laver en væsentlig anderledes og bedre fratrædelsesordning eller en helt anden vederlagsordning end den, vi kender, inspireret muligvis af, hvad man har

gjort på det kommunale område. Det synes vi fra Socialdemokratiets side vil være naturligt at gennemføre med de regeringspartier, vi har, og med de regeringspartier, vi tidligere har haft, Venstre og De Konservative. Vi har løftet sløret for, at der er drøftelser på området med de to tidligere regeringspartier, og det vil vi gerne fortsætte med med henblik på også på det område at kunne lave en beskedent modernisering på det felt.

Birthe Rønn Hornbech (V):

At være eller ikke være, det er spørgsmålet. Dette eksistentielle spørgsmål stilles på scenen i Shakespeares uddødelige værk Hamlet.

Sådanne eksistentielle spørgsmål synes ikke at forekomme i det radikale univers. Tværtimod synes identitetsforvirringen at være et iboende radikalt træk, der når sit foreløbige højdepunkt med lovforslag nr. L 124 og beslutningsforslag nr. B 79. Forslag, der på forhånd tilsyneladende er flertal for, men forslag, der ikke er fremsat af et flertal.

Med disse forslag bliver identitetsforvirringen ikke blot udtalt hos ministre, hvor eksistensspørgsmålet lyder: Er jeg, eller er jeg ikke folketingsmedlem? Identitetsforvirringen udbredes til stedfortrædere, der ligeledes må spørge sig selv: Er jeg, eller er jeg ikke folketingsmedlem? Men hvad der er langt værre: For vort folkestyre, for vor grundlovssikrede repræsentative demokrati og også for mulige radikale vælgere må identitetsforvirringen være total. Ikke mindst i valgkampen på afstemningsdagen, hvor den radikale vælger, der står i stemmerummet og ser på stemmesedlen udbryder for sig selv: Stemmer jeg, eller stemmer jeg ikke på et folketingsmedlem? Det er spørgsmålet.

Men vælgeren får ikke noget svar, for der er ikke noget svar. Hvad mon det radikale bagland siger til det? Det kan jo blive en interessant valgkamp i det radikale landskab, hvor en minister altså ikke er folketingsmedlem, men alligevel fører sig frem, som om han var det, og hvor en stedfortræder nok formelt i valgkampen er folketingsmedlem, men er mere afhængig af, om ministeren fortsat vil være minister, end afhængig af vælgerens tilslutning.

Det er to højst bemærkelsesværdige forslag, regeringspartierne gruppeformænd nu har fremsat på radikal foranledning. Det er i virkeligheden en radikal særlov. Alle kan naturligvis huske, at De Radikale ved tidligere lejligheder

har grebet til særlove for at komme igennem med egne synspunkter, men ligefrem at fremsætte en særlov, der alene vedrører ens egen økonomiske situation og ens egen arbejds-situation, må vist siges at være en historisk sjældenhed.

Netop i denne sammenhæng, som vi taler om i dag, med særlove er historien uhyre interessant at repetere. For få år siden var netop Det Radikale Venstre meget optaget af en grundlovsændring. Man ville adskille den lovgivende og den udøvende magt. Det var da et standpunkt. Det standpunkt svarer for resten præcis til, hvad de åndelige arvtagere efter Estrup, altså ikke det nulevende radikale folketingsmedlem Estrup, men den stærkt højredrejede konseilspræsident Jacob Brønnum Scavenius Estrup gav udtryk for. Arvtagerne efter denne konseilspræsident Estrup, der i mange år knægtede folketingsparlamentarismen, retfærdiggjorde nemlig Christian X's afskedigelse af regeringen i 1920 med netop dette argument, at ministre ikke bør være nødvendige for at skabe flertal i Folketinget.

Men det er jo slet ikke dette rene synspunkt, der er baggrunden for de forslag, vi behandler i dag. For efter at De Radikale blev medlem af regeringen, har man ikke mere talt om grundlovsændringer. Og baggrunden for de lovforslag, vi behandler i dag, er da også en helt anden end den principielle adskillelse af den lovgivende og den udøvende magt. Baggrunden for disse forslag er jo, at vælgerne ikke har givet Det Radikale Venstre så mange mandater, at man mener, man kan overkomme arbejdet. Og hvad man altså ikke kan få på valgdagen på demokratisk vis, det tiltusker man sig nu ved et politisk forlig – et politisk forlig, som den politiske kommentator Torben Krogh har betegnet som en studehandel i dyb diskretion.

Vi forstår da godt i Venstre, at de radikale ministre er trætte. Vi forstår da godt i Venstre, at den radikale folketingsgruppe selv mener, at man har brug for en blodtransfusion, der kan mærkes, men det, vi ikke forstår i Venstre, og det, vi finder aldeles uacceptabelt, er, at Det Radikale Venstre vil tilsidesætte vælgernes dom ved at indføre en orlovsordning, der medfører, at De Radikale får flere pladser i denne sal.

Den udmærkede nuværende orlovsordning, der netop var ment som en undtagelse, skal nu gøres til en hovedregel for Det Radikale Venstre, men i praksis ikke for andre. Vil man have permanent orlov, må man efter Venstres opfattelse

nedlægge sit mandat. Det er at tone rent flag, og vælgerne ved derefter, hvem der repræsenterer det pågældende amt på tinge. I stedet forøger man med en lovlig smart manøvre den radikale folketingsgruppe med 60 pct. 60 pct. af den radikale folketingsgruppe skal i fremtiden blot holde stolen varm, indtil en minister bliver smidt ud af en regering og derfor må »nøjes« med det job, som vælgerne har valgt den pågældende til.

Hvad det betyder for den førte radikale politik, ved vi ikke. Statsministeren ved det nok heller ikke. Økonomiministeren ved det måske knap. Det er jo ingen hemmelighed, at der kan være nogle meget afgørende forskelle i de politiske synspunkter blandt radikale folketingskandidater. Hvordan ved vi i øvrigt, hvem der overhovedet tegner den radikale politik herinde i fremtiden? Er det ministrene? Er det folketingsgruppen? Hvad tegner den radikale politik? Vi ved det ikke. Men vi ved, at forslagene har betydning for skatteborgerne, selv om forslagsstillerne ikke har anført de økonomiske konsekvenser i lovforslaget, som man plejer.

Hvad betyder disse lovforslag? Jo, de betyder, at tre radikale ministre nedlægger arbejdet som folketingsmedlemmer, men forlanger at få den samme indtægt som hidtil. Jo, man forstår at hytte sig. Man tør sige, de radikale ministre har udnævnt sig selv til en særlig privilegeret gruppe. Samtidig skal der betales lønninger til de stedfortrædere, der holder stolene varme, indtil ministrene bliver fyret eller vender tilbage til det, som vælgerne har bestemt at de skal være, nemlig lovgivere.

Som det forhåbentlig er fremgået af det foranstående, er Venstre stærkt imod dette forslag fremsat af De Radikale m.fl. Det er et vælgerbedrag. Man snyder sig til en parlamentarisk indflydelse, som vælgerne ikke har givet. Det er et eklatant brud med de parlamentariske spille-regler. Det er et rigtigt magthaverforslag, for som det fremgår af lovtæksten, er det alene ministrenes egne ønsker, der tæller. Jo, man mindes i denne søde juletid julesangens tekst: Hvad du ønsker, skal du få. Men det er ikke vælgernes ønsker, der spørges efter.

Nej, her har De Radikale med særloven lagt op til en julegave af dimensioner til sig selv. I Venstre kan vi ikke lægge stemmer til denne julegave, heller ikke til nytår.

Om Venstres stilling til Fremskridtspartiets forslag skal jeg henvise til, hvad vi ved tidligere debatter har givet udtryk for. Vi er parate til at

se på ordningen om ministerpensioner og ventepenge i en større sammenhæng, herunder under skelen til den samlede livsløn, men vi deltager ikke i en general hetz mod ministerpensioner.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Fru Birthe Rønn Hornbech er jo rundet af en højskoletradition. Det betyder, at man af og til kommer lidt højt op at flyve. Vi hørte mange ting om identitetsforvirring. Jeg tror roligt, man kan kalde det bragesnak, og forvirringen tror jeg mere, vi kan finde hos Venstre. Men vi kom mere ned på jorden, da fru Rønn Hornbech begyndte at snakke om vælgerbedrag.

Jeg vil gerne have lov at læse et lille juleeventyr for fru Rønn Hornbech, som måske kan bringe sagen lidt på plads. Det drejer sig om den smalle Venstreregning, som kom til i 1973, og som beskrives så rammende af hr. Poul Nyboe Andersen, der var økonomiminister i den pågældende regering.

Poul Nyboe Andersen skriver om de vanskeligheder, som den daværende Venstregruppe havde med at udfylde ministerposterne og klare den opgave, som 22 Venstrefolk havde med at stille 12 ministre. Hvis jeg må have lov at citere hr. Nyboe Andersen:

»Det kunne ikke undgås, at der kom nogle bemærkninger fra velkvalificerede genvalgte gruppemedlemmer om, at det åbenbart var en ministerkvalifikation, at man ikke havde opnået genvalg. Men det forhindrede ikke, at alle i gruppen med godt humør og sammenhold trak det store læs i Folketinget. I virkeligheden burde den respekt, de 12 ministre nød, fordi vi klarede så store arbejdsbyrder, også tilfalde de 16 i gruppen, der sandelig også måtte slide i det langt over jævnmål for folketingsmedlemmer. (Antal gruppemedlemmer uden for regeringen reduceredes allerede i februar fra 17 til 16, idet en af de nyvalgte nedlagde sit mandat, hvorefter Holger Hansen vendte tilbage til Folketinget kun to måneder efter valget).«

Dér kan fru Rønn Hornbech se, hvordan en gruppe tidligere klarede sig. Jeg synes, man først skulle fejre for egen dør.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg vil gøre opmærksom på, at tiden for korte bemærkninger er 1 minut.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Således inspireret vil jeg, inden fru Birthe Rønn Hornbech kommer herop for at svare – det vil jeg være spændt på at høre – gerne spørge, om fru Birthe Rønn Hornbech kan erindre det ene mulige hensyn, som hr. Poul Nyboe Andersen så smukt beskriver, nemlig hensynet til arbejdet i folketingsgruppen, hvor man så hentede nogle, der ikke var genvalgt, til at være ministre. Hvis fru Birthe Rønn Hornbech benægter, at det er et hensyn, der er værdigt at tage, er der kun ét hensyn tilbage, og det er, at Venstre, når de skal udnævne ministre, må tage hensyn til kvalifikationer, som man synes ministre bør have, men som altså ikke findes i gruppen.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg takker hr. Estrup for de venlige bemærkninger om højskoletraditionen. Jeg er ked af, at jeg ikke kan returnere dem; det føler jeg ikke trang til efter indlægget. Tværtimod vil jeg sige, at det er utrolig kedsommeligt med de dér korte bemærkninger, der er forberedt hjemmefra, og som man har gået og glædet sig over i flere dage, så man ikke gider høre efter, hvad der bliver sagt.

Venstre har aldrig udtalt sig imod, at der kan være ministre, der ikke er medlemmer af Folketinget. Det, vi udtaler os om, er, at det er et problem, at man ikke ved, om man er folketingsmedlem eller ej med den ordning, der indføres, og vælgerne ved det ikke. Dette er i strid med parlamentariske principper.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Nu synes jeg ikke, fru Rønn Hornbech skal bebrejde mig, at det er så nemt at forudse, hvad fru Rønn Hornbech vil sige. Det kan jeg faktisk ikke gøre for.

Det, det drejede sig om, var udtrykket vælgerbedrag. Jeg ved ikke, hvad fru Rønn Hornbech mener om at bede 6 kandidater til Folketinget, som netop ikke er blevet valgt, om at komme ind i Folketinget. Det er vist det, som også nogle i den daværende Venstregruppe fandt var tæt på vælgerbedrag.

Henning Grove (KF):

Lovforslagene om ministerpensioner og om orlov til ministre er fremsat af 3 folketingsmedlemmer. De kunne egentlig lige så godt være fremsat af erhvervsministeren.

Efter min opfattelse er det klart en hjemmeserviceordning til Det Radikale Venstre. Der er blot den forskel, at her skal det offentlige betale det hele. Det Radikale Venstre vil ikke engang betale et bidrag til den hjemmeserviceordning, man vil have.

De kunne også være fremsat af arbejdsministeren. Det er sådan set en speciel skraldemandsordning, man nu indfører for Det Radikale Venstre, hvor man skal til at dele arbejdsbyrden. Forskellen er også her, at i modsætning til skraldemændene, som godt vil være med til at finansiere noget af det, er Det Radikale Venstre ikke klar til at gå ind og være medfinansierende. Næ, man skal have det hele.

Man kunne også forestille sig, at de var fremsat af socialministeren. Det er sådan en besøgsordning til Det Radikale Venstre: imens de har nogle udstationeret som ministre, vil de gerne have besøg i den radikale folketingsgruppe – sådan en hjemmehjælpsordning, hjælp til det hele, men igen vil de ikke være med til at betale noget af det.

Det er altså en speciel ordning, der er lavet for Det Radikale Venstre. Det er vel egentlig også derfor, der ikke står noget om, hvad den koster. Normalt plejer finansministeren, når regeringspartierne og deres forligspartier fremsætter sådanne udgiftskrævende forslag, altid at sørge for, at der også er redegjort for, hvad de koster. Det er vel til at regne ud, hvad det koster for 3 ministre, men det kunne jo være 18 ministre. Hvad koster det så?

Nu har jeg på fornemmelsen, at Socialdemokratiet nødig ville risikere at få nogle af deres ministre beskæftiget på anden vis end også i folketingsgruppen, og selv det mindste regeringsparti siger, at de sagtens kan klare det hele. Det er altså kun Det Radikale Venstre, der skal have nødhjælp, og det er det så lykkedes at få presset igennem i en forhandling.

Det er egentlig utroligt. Jeg så, at den socialdemokratiske næstformand gjorde sig til talsmand for, at Socialdemokratiet var tilhænger af brede løsninger her i Folketinget, og jeg husker, at Det Radikale Venstre altid har været tilhænger af brede løsninger i Folketinget. Men her er der en løsning til gavn for Det Radikale Venstre, som skal køres igennem med én stemmes flertal. Jo, man må sige, at Det Radikale Venstre er tilhængere af brede løsninger. Men når det er til gavn for dem selv, tager de gerne de smalle løsninger.

Det er jo en slags særlov for Det Radikale Venstre, og som fru Birthe Rønn Hornbech var inde på, kender vi den gamle regel, der hed lex Philip – det var vist også Det Radikale Venstre, der skulle have den gennemført. Denne kommer nok til at hedde lex Estrup, for så vidt jeg har forstået, er det gruppeformanden for Det Radikale Venstre, der for enhver pris skal have den kørt igennem.

Men det er jo ikke bare på dette område, der er lavet særregler for Det Radikale Venstre. Jeg husker også, at der var noget med statsrevisorerne: For at få én ting igennem i forhandlingerne med Socialdemokratiet, da man ikke kunne få andre ting igennem, skulle man absolut have en særskilt statsrevisor til Det Radikale Venstre.

Jo, man må sige, at Det Radikale Venstre har gode evner til at sørge for sig selv, til at kræve ind, til at tage for sig af retterne, og det gør man altså også i denne situation. Man bruger til enhver tid det snævrere mulige flertal, bare det er til fordel for Det Radikale Venstre. Ellers kan man godt somme tider tale om bredt samarbejde i Folketinget, men når det er én selv, når det er de egoistiske interesser, er man aldrig smålig, så kan man godt nøjes med én stemme.

Vedrørende forslaget fra Fremskridtspartiet kan jeg sige, at til det har vi nøjagtig den samme holdning, som vi havde sidst. Vi vil gerne være med til at se på de ordninger, men det skal ikke være så snævert, at det bare er pensionerne. Vi skal se på hele aflønningen af ministre, og det er vi klar til til hver en tid, så næste gang dette forslag kommer fra Fremskridtspartiet, håber jeg, at det er bredere end bare om pension.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Alle ved jo, at hr. Henning Grove repræsenterer en udpræget filantropisk indstilling. Det har vi set indtil flere gange, og den deler han med resten af sit parti.

Jeg tror, de fleste kan huske, hvordan Det Konservative Folkeparti stemte i forbindelse med partistøttemidlerne, og det er klart, at det selvfølgelig ikke var noget, der gavtede Det Konservative Folkeparti. Jeg tror, man skal spørge hos Venstres medlemmer, hvis man vil vide, hvad Venstre mente om den sag, men det var jo dengang, man ikke var så gode venner. Sådan er det en gang imellem.

Må jeg have lov at invitere Det Konservative Folkeparti til at deltage i denne nye regel, som i øvrigt er fuldstændig gammel? For der har

været orlov til ministre i årevis, som hr. Grove udmærket godt ved.

Og så vil jeg sige, at eftersom hr. Grove har svært ved at få kuglerammen i gang, skal jeg gerne hjælpe. Dette forslag vil koste nøjagtig det samme, som hvis ministre havde nedlagt deres mandat eller ministre var blevet hentet udefra, og det sidste kender Det Konservative Folkeparti til bevidstløshed, for det har de brugt i årevis. Hver gang den konservative gruppe havde vanskeligheder med at klare arbejdet, skulle man lige have lidt hjælp udefra. Jeg kan nævne adskillige ministre, hvis hr. Grove skulle have glemt det, og det koster præcis det samme.

Realiteten er den, at som repræsentant for et relativt stort parti er man faktisk meget, meget uinteressert i at hjælpe små partier til at klare arbejdsbyrden, men hvis man selv har noget i klemme, er der ikke grænser for, hvad man kan lænse statskassen for.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Det første er en servicemeddelelse med hensyn til, hvad sådan et forslag kan koste. Jeg bemærkede, at hr. Henning Grove kan 3-tabellen et lille stykke, i hvert fald helt til vi er nået til 3, for det var helt simpelt, mente han, at regne ud, hvad det koster for 3 ministre. Men så kom det fantastiske spørgsmål: Hvad så, hvis det er 18 ministre? Se, så skal vi lidt videre med 3-tabellen og ikke kun gange med 1, så skal vi gange med 6, og så har vi svaret: Det koster 6 gange så meget som 3 ministre! Det var bare sådan en helt almindelig servicemeddelelse. Hr. Grove er ikke helt sikker, kan vi se, men han stemmer måske i morgen for styrkelse af matematik i gymnasiet. Jeg håber meget, at ambitionen bliver, at sådan noget skal man lære i 2.-3. klasse i skolen.

Og så synes jeg, der er noget trist ved partier – det gælder også Venstre – der i den grad glemmer, hvordan deres egne medlemmer har været ministre, ikkeministre, folketingsmedlemmer og ikkefolketingsmedlemmer. Jeg skal gerne give nogle eksempler ved lejlighed, men jeg synes faktisk, det er lidt uklædeligt her i Folketingshallen.

(Kort bemærkning).

Henning Grove (KF):

Det var jo ganske klart, at vi skulle høre om det med partistøtteordningen – det var jeg helt forberedt på. Den var De Radikale også meget gla-

de for. Det gav dem en god hjælp, men de var ikke tilfreds med den. De skulle lige have noget oveni til sig selv. Det var det, der blev forhandlet om, og vi kender hele forhandlingsmønsteret med hr. Kjeld Rahbæk Møller og hr. Jørgen Estrup, og hvad man lavede dér. Det havde man fået på plads, så faldt det hele omkuld igen, og så måtte man begynde forfra. Det er derfor, det først kommer nu.

Jeg synes, det ville være rimeligt, hvis hr. Estrup i stedet for at bekymre sig om det holdt fast ved det, der er blevet sagt her.

Vi har jo en orlovsordning for ministre. Hvorfor ikke bruge den? Det er da vel ikke, fordi statsministeren i øjeblikket rumler meget med en regeringsomdannelse, og var man så gået på pension her, kunne man ikke komme i Folketinget igen?

Ja, man får jo de mærkeligste forestillinger om, hvad der er årsag til det i Det Radikale Venstre; det kunne jo også være en af årsagerne.

Med hensyn til regnestykker er det jo ikke afgjort bare med det. Hvis vi skal have 18 folk mere herinde i salen, har vi jo egentlig ikke plads til det, så derfor er jeg da glad for, at Socialdemokratiet ikke vil benytte denne her ordning, og at man så klart siger til Folketinget, at det her er en ordning, vi laver for at tilfredsstille Det Radikale Venstre. Og vi vil skam gerne være med til at hjælpe det lille parti Det Radikale Venstre. Vi har jo sagt: I må tage alle de ministre ind udefra, hvis I ikke kan klare jer med dem, I har af folkevalgte; det er dér, man snyder på vægten; nu skal de, der ikke er folkevalgte, ind, ikke som ministre, men som folketingsmedlemmer, og det er noget helt andet.

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

I maj i år sagde jeg her fra talerstolen, at vi forventede, at en løsning på De Radikales ministerproblem ville være på vej. Vi forventede, at det ville komme allerede i oktober, derfor undrer jeg mig over, at man ikke fremsatte disse forslag allerede ved Folketingets start, men at de kommer nu her i juletravilheden. Og jeg tør føje til, at når det nu ikke kunne blive færdigt før, så synes jeg, man burde have ventet til januar, men det skal ikke ændre vores syn på sagens substans. Vi støtter de to forslag.

Hvad angår fru Kirsten Jacobsens forslag, er punkt 1 jo nyt og kun beregnet på at blande de to sager sammen. Det synes vi ikke er godt. Vi vil godt diskutere, om det er rigtigt, at vi har en lex Philip, men ikke i denne sammenhæng.

Punkt 2 til gengæld støtter vi fuldt ud, vi har altid gjort det. Vi forstår ikke, at ministre, forhenværende ministre, skal have pension, før de fylder 60 år. Jeg hørte fru Pia Gjellerup sige, at det ville man skam også søge at løse, men så skulle det være sammen med V og K. Og for at sige det ligeud, så betyder det, at man forventer, at den kendte private bjærgsomhed hos de to store borgerlige højrepartier vil forhindre en løsning. Jeg synes, det ville have været rigtigt, at man havde løst denne sag, ligesom man løser den foregående sag, med det flertal, der nu er til stede, i stedet for at gøre det afhængigt af to partier, man ved ikke vil være med.

Med andre ord, vi støtter fuldt ud fru Kirsten Jacobsens forslag, når det drejer sig om punkt 2.

Når det drejer sig om punkt 3, kan vi også være enige i intentionerne. Jeg gør opmærksom på, at afgrænsningen stadig væk er upræcis; den er bedre end i fjor, men der tales kun om tjenestemænd her i Danmark og ved internationale organisationer. Må jeg minde om bare for at tage et enkelt stillingsbegreb, nemlig professorer, at de i dag kan være både tjenestemænd og overenskomstansatte; det ville være fuldkommen urimeligt, at den ene gruppe ikke skulle kunne få pension og den anden kan.

Vi er tilhængere af, at man indfører en regel, hvorefter ingen får pension, så længe de har en arbejdsindkomst, der overstiger pensionen, så er det ganske uanset, om de er ansat på den eller anden måde, og det er ganske uanset, om de er privat ansat eller offentligt ansat.

Med andre ord – for at resumere vores stilling til fru Kirsten Jacobsens forslag – vi kan ikke støtte punkt 1, i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt. Vi kan fuldt ud støtte punkt 2. Vi kan støtte punkt 3 med den rette afgrænsning.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Jeg synes sådan set, det er en udmærket anledning til at få udstillet en stivnakkethed fra Venstre og De Konservative, og jeg synes da også, det er fint, hvis det giver anledning til, at der er nogle, der misforstår de signaler, vi har fra Venstre og De Konservative i forhold til ministerpensionen, med et ord, som jeg synes er skudt helt ved siden af, nemlig – jeg tror, hr. Kjeld Rahbæk Møller brugte det – ordet grådighed. Men det står meget pænt i forbindelse med, hvordan Venstre og De Konservative betegner andre, der synes, de skal reagere på nogle andre elementer af det, vi har til diskussion her i aften.

Så når man bruger meget store ord – og det er henvendt til Venstre og De Konservative – så risikerer man at få dem tilbage. Selvfærdighed hævner sig normalt.

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Blot for at præcisere: Jeg brugte ikke ordet grådighed, jeg brugte ordet bjærgsomhed.

Jørgen Estrup (RV):

Man kunne sådan set under debatten få det indtryk, at det nærmest var et særsyn, hvis ministre ikke samtidig var medlemmer af Folketinget. Men dér må man jo nok sige, at man kun behøver at gå til grundlovens § 40 for at finde ud af, at det er en helt normal foreteelse, at ministre ikke nødvendigvis er medlemmer af Folketinget. Og det er de ikke, fordi de enten er udnævnt som værende udefra kommende, fordi de har nedlagt deres mandater, eller fordi de har orlov.

Sådan har det været stort set fra arilds tid – måske knap nok, grundloven er knap så gammel – men der er i hvert fald ikke noget nyt over det her. Derfor har man regler om indkaldelse af stedfortrædere for ministre, når de ikke kan møde i Folketinget. Derfor har man regler om aflønning af ministre, der ikke er folketingsmedlemmer. Kort sagt: Intet nyt.

Hovedreglen har hele tiden været, at ministre fik samme aflønning uanset deres herkomst, og at stedfortræderen blev indkaldt, når ministeren ikke kunne møde regelmæssigt i Folketinget. Skiftende udenrigsministre har haft stedfortrædere i Folketinget på næsten permanent basis.

Det nye ved det forslag, som nu præsenteres, er alene, at ministre nu kan bevilges orlov i hele deres ministertid. Det er det eneste nye ved det.

Og derved opnår man to ting: Man opnår for det første en mulighed for at adskille den lovgivende og den udøvende magt, ikke den klareste, ikke den bedste mulighed for at realisere det; det havde været bedre med en grundlovsændring. Men jeg tror ikke, jeg behøver at lave en rundspørge for at høre, hvad meningen ville være om mulighederne for at få en grundlovsændring inden for de næste årtier, og det ville også være en bedre mulighed med en obligatorisk ordning. Heller ikke det er muligt, sådan som Folketinget er skruet sammen.

Men man får dog en mulighed, som kan udnyttes af dem, der lægger vægt på at realisere magtens tredeling; ordninger, som man har i Norge, i Sverige, i Holland, lande, som vi traditionelt sammenligner os med.

De, der kan bruge det, er selvfølgelig alle dem, der vil bruge det. Det ved vi godt. Det er stort set de små partier, fordi det er dem, der typisk har et arbejdsmæssigt problem.

Den anden vigtige del er, at det er en mulighed for at lette arbejdsbyrden for partigrupper, som har afgivet ministre. Det er en mulighed på linje med de ordninger, som allerede findes med hensyn til at nedlægge mandat eller til at hente ministre udefra, og derfor er det en helt logisk konstruktion sammenlignet med det, der er allerede.

Økonomisk har vi allerede hjulpet den konservative ordfører med at finde ud af, hvad det kostede. Det kneb lidt. Det koster præcis det samme, som hvis man bruger en af de andre muligheder. Og derfor er der ikke noget at komme efter på det punkt.

Vi har også været igennem hele repertoire af, hvad de store partier har brugt af ordninger, og derfor er dette typisk en mobning. Og det finder vi os da gerne i, hvis vi må få lov til at slå igen på en verbal måde, for vi går ikke ind for vold – ikke engang sådan af den lettere karakter. Men jeg synes også, at man skal gøre sig klart, at det ikke er særlig kollegialt at bruge argumenter, som man meget vel ved ikke har ledighed i sig.

Forslagene har så fået Fremskridtspartiet til dels at genfremsætte sit gamle forslag om ændringer i ministerpensionsreglerne plus en tilføjelse.

Som vi allerede tidligere har redegjort for, da det forslag om ændringer af ministerpensionen var til debat, ser vi fra radikal side gerne, at man ændrer på ministerpensionsreglerne. Der kan udmærket godt laves et mere logisk og fornuftigt system på det punkt. Og vi medvirker gerne til, at regeringen finder sine ben på det punkt.

Men vi ved også godt, at det ikke sker, før de store partier, som har de mange ministre, som er eks eller eksisterende, kan blive enige om det her, og det må vi så også tage til efterretning.

Den eneste yderligere ændring, altså nyskabelsen i Fremskridtspartiets forslag, er så et forslag om, at man skal ophæve den særlige regel om ministervederlag til ministre, der er udnævnt udefra, eller som tager orlov ifølge forslaget her. Og dér må man sige, at det afgørende jo i og for sig er, hvad ministrene laver af arbejde. Det er også det, Fremskridtspartiet bruger som argument.

Jeg synes, det vil være interessant at få Fremskridtspartiets ordfører til her at forklare os, hvilken arbejdsmæssig forskel der er mellem en

minister, der kommer udefra til Folketinget, og en minister, som er medlem af Folketinget. De sidder ved møderne, de er til stede. Den eneste forskel er, at nogle af dem trykker på knapperne, og andre må ikke. Det er en ret væsentlig forskel. Men jeg vil godt spørge Fremskridtspartiets ordfører, om det kan være rimeligt at sætte en takst på, hvor meget et tryk på knappen koster. For det, Fremskridtspartiet foreslår, er jo, at kun de, der er medlemmer af Folketinget, skal have en aflønning for at sidde her, mens de, der sidder her, men ikke må trykke, ikke må få noget.

Derfor ville det eneste fornuftige selvfølgelig være at sige, at ministre får ens aflønning, for de udfører samme arbejde. Men når de er blevet ministre, så er deres aflønning, uanset om de er medlemmer eller ej, ikke noget, der vedrører Folketinget. Det er noget, regeringen må tage sig af. Det medvirker vi meget gerne til, hvis det er det, der er problemet for Fremskridtspartiet. Men så må det også være en forudsætning, at ministre får ens aflønning, uanset hvordan de er blevet ministre, når bare de er blevet det på ordentlig maner.

På den baggrund kan jeg sige, at vi sådan set ser frem til en ledig udvalgsdebat, hvis det er muligt, og den bliver sikkert ikke uinteressant, men jeg synes også, at man må konstatere, at det er ganske aldeles nødvendigt, at vi får undersøgt den del af Fremskridtspartiets forslag til sidst her, som måske kunne gøre, at gruppen af dem, der støtter forslagene, blev lidt større.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Efterhånden som debatten skrider frem, forstår jeg bedre og bedre, at statsministeren forleden dag ikke kategorisk ville afvise, at der kunne være en regeringsomdannelse på vej, idet statsministeren jo sagde, at der ikke var nogen aktuelle planer. Det er det, statsministeren, når han vil være folkelig, plejer at kalde lige nu.

For det, hr. Jørgen Estrup hele tiden i aften har gjort meget ud af, er at sige, at vi jo kender ordningen om, at ministrene kommer udefra. Det var allerede hr. Henning Grove inde på. Nu vil jeg stille spørgsmålet direkte til hr. Jørgen Estrup: Kan vi så ikke i dag få afsløret, hvad det er for nogle ministre fra Det Radikale Venstre, der nu skal komme udefra?

Så gjorde hr. Jørgen Estrup gældende, at der jo ikke var nogen forskel på den orlovsordning, vi kender, og så den, vi får nu. Jo, der er den

meget store forskel, at man altså får en orlov til et bestemt formål, som er fastsat tidsbegrænset fra starten. Der er ikke én af vælgerne, der er i tvivl om, hvem der er folketingsmedlem, men det er man ved denne ordning her. Og for at føje spot til skade, siger hr. Jørgen Estrup: Nåh ja, der er kun den forskel, at den ene trykker på knappen. Den forskel tror jeg vælgerne vil være ret optaget af.

(Kort bemærkning).

Henning Grove (KF):

Det er egentlig ikke en ændring af hovedreglen, hovedreglen lex Philip – stadig væk en radikal hovedregel. Nu skal vi bare have en ændring af den radikale hovedregel til gavn for De Radikale. Magtens tredeling, det giver den ordning, vi har nu, jo egentlig reelt udtryk for.

Hvis en minister føler, han er kommet i klemme i magten, kan han gå ud af Folketinget. Og så har man en reel magtens tredeling. Men det, man laver om her, er, at man ikke vil finde sig i magtens tredeling. Man skal have muligheder for at gå tilbage igen. Se, så er hele spørgsmålet om magtens tredeling filtret sammen.

Det her er en slags overførselsindkomst til Det Radikale Venstre, og da jeg ved, at økonomiministeren er ude efter overførselsindkomster, går jeg ud fra, at denne her regel bliver afskaffet igen, når vi skal tage fat på hele spørgsmålet om overførselsindkomster.

Til sidst vil jeg gerne spørge hr. Estrup: Det her er vel ikke noget, der skal gennemføres inden jul?

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Når man ser på det sene tidspunkt, debatten er på, kunne man næsten tro, at det også var et eller andet radikalt komplot, for at der skulle være mindst muligt opmærksomhed. Det skal jeg dog lade være med at antyde, men kun sige til hr. Estrup, at der er ét punkt, hvor hr. Estrup og jeg er enige: Det ville måske være en meget god idé at lave den norske ordning og simpelt hen forpligte ministre til at tage orlov.

Men hr. Estrup burde i sandhedens interesse også fortælle, at dér får man altså ikke løn, når man er minister og har taget orlov fra sit parlamentariske arbejde. Der er ingen arbejdsmæssig forskel – det er jeg enig i – men der er en kæmpe stor parlamentarisk forskel.

Det her er noget roderi. Ministres aflønning burde være et anliggende for regeringen, og

hvis der er medlemmer i regeringen, som ikke er medlemmer af Folketinget, burde regeringen gennem sin finansminister gå op i Finansudvalget med et aktstykke og fortælle, hvor meget socialhjælp de pågældende skal have for at kunne klare dagen og vejen og i det her tilfælde altså, hvor meget socialhjælp de radikale ministre skal have.

Så vidste man, hvad det var, man havde med at gøre, og så måtte man jo herinde som i alle andre tilfælde tage til efterretning, hvordan de politiske forslag er. Det her er noget stort roderi, og det er det, jeg har mest imod.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Nu må både fru Kirsten Jacobsen og jeg vel erkende, at vi modtager offentlige penge og i den forstand vel er på socialhjælp, som det nu så smukt bliver kaldt. Det gør vi vel i en eller anden forstand med ro i sjælen, fordi vi laver et stykke arbejde, som nogle har valgt os til at lave.

Men det, som fru Kirsten Jacobsen og jeg tilsyneladende er enige om, uanset at fru Kirsten Jacobsen var på vej til at snakke sig ud af det igen, er, at det ville være en mere logisk ordning, at ministre blev aflønnet af den regering, de er medlemmer af, uanset om de er valgt til Folketinget eller ej. Og hvis vi er enige om, at arbejdet er det samme, kunne vi vel også blive enige om, at lønnen skal være den samme, og at det er regeringens og ministrenes ministeriers konti, der står for aflønningen.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det kan ikke nytte noget, at man vil vride og tviste sandheden. Vi får som folketingsmedlemmer også socialhjælp, sagde hr. Estrup. Vi er valgt til at lave et stykke arbejde, og det får vi penge for. Ja, det er rigtigt. Vi får penge for det arbejde, vi laver.

Forskellen ved den her radikale særlov er, at de radikale ministre vil have penge for et arbejde, de rent faktisk ikke laver, men som de kalder andre ind for at udføre. Det er det, der er forargeligt i denne sag.

(Kort bemærkning).

Henning Grove (KF):

Jeg må nok sige, det var en grov beskyldning, hr. Estrup kom med imod alle de offentligt ansatte, der får penge fra det offentlige; de er nemlig på socialhjælp. Det var en grov beskyldning.

Det andet er, at vi kan konkludere, at ud af regeringens ministre er der tre, der ikke kan fuldføre arbejdet, og de skal have ekstra hjælp. En radikal folketingsgruppe, der ikke kan klare sig med det, der er, skal have en radikal hjælp, og det skal det offentlige betale.

Jeg vil gerne gentage mit spørgsmål til hr. Estrup: Jeg går ud fra, at det her ikke skal sjaskes igennem inden jul.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg tror, det fremgik, at det ikke var mig, der brugte udtrykket socialhjælp i denne sammenhæng. Men realiteten er selvfølgelig den, at pengene kommer fra offentlige midler, uanset hvem der får det registreret på kontoen, og det er vel sådan set det afgørende.

Jeg synes, fru Kirsten Jacobsen skulle være logisk og i overensstemmelse med det, hun selv sagde heroppefra: at vi var enige om, at arbejdet er det samme, og at lønnen derfor også bør være den samme. Og det er sådan set det, det drejer sig om. Hvis fru Kirsten Jacobsen følger logikken i det, hun selv siger, og i det, hun har skrevet i sit forslag, er der sådan set fuldstændig enighed om, at ministre aflønnes af ministerierne, og at det skal være ens, uanset om de er valgt eller ikke er valgt som folketingsmedlemmer, om de har nedlagt deres mandat, eller hvad der nu er tilfældet.

Det er sådan set det eneste, jeg prøvede at fastholde fru Kirsten Jacobsen på. Det er ikke noget med, at nogen skal have løn for et arbejde, de ikke udfører. Vi er enige om, at de udfører det samme arbejde.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Hr. Estrups logik halter. En minister, som er medlem af Folketinget, skal udføre sit folketingsarbejde, passe sin valgkreds osv. osv. Det får han løn for som folketingsmedlem, og det er et arbejde, han er valgt til af vælgerne.

Jeg er enig med hr. Estrup i, at ministre skal have det samme for deres arbejde. Hvis man havde en minister, som man af en eller anden grund syntes skulle have et tillæg til sin løn, har finansministeren jo en mulighed for at gå op i Finansudvalget med et aktstykke og fortælle: Ja, jeg har altså en minister her, og vedkommende skal have et tilskud til lønnen for at kunne klare sig.

Og så skal jeg nok lade være at kalde det socialhjælp, men så er det regeringen og regeringens ansvar, og så kunne de få den samme løn, men det er ikke noget. Folketinget skal blande sig i. Dér er jeg enig med hr. Estrup, og det er derfor, at det af vores forslag fremgår meget klart og tydeligt, at man simpelt hen skal have skåret det her ud, sådan at man har et clean cut – hvis man kan sige det – eller et rent snit. Det er sådan, man skal gøre det, ellers er det noget parlamentarisk rod, som jeg sagde før.

Men man kan jo ikke komme bort fra, at ministre, der også er medlemmer af Folketinget, har et andet og større arbejde end ministre, der ikke er medlemmer af Folketinget.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Nu vil jeg godt spørge hr. Jørgen Estrup direkte, om jeg har ret i, at med det forslag, som hr. Estrup med flere har fremsat, er det sådan, at den ene dag sidder der en radikal minister, der samtidig er medlem af Folketinget, og får to vederlag, nemlig et for at være minister og et for at være folketingsmedlem. Næste dag er denne minister ikke medlem af Folketinget – og der er i hvert fald den forskel, at der skal trykkes på knappen, som hr. Estrup så smigrende sagde om det danske folkestyre og den danske vælgerskare – men vedkommende får præcis det samme i indkomst. Er det korrekt?

Formanden:

Så er det hr. Jørgen Estrup, og efter disse tre omgange korte bemærkninger går vi videre til den næste ordfører.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Nej, det er ikke korrekt. Det vil jo være relativt oplagt, hvis man læser forslaget, at det skattefrie tillæg falder væk, så det er ikke korrekt.

Men det, som jeg synes er mere interessant, er den diskussion, som fru Kirsten Jacobsen og jeg startede i fællesskab, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt lønnen skal være den samme til ministre. Jeg tror, at det ville være meget mærkeligt, hvis den ikke var det, for realiteten er den, at ministre har et arbejde, der ligger i deres ministerium, de har et arbejde med at være til stede i Folketingssalen, og de har løbende et arbejde med at være ude i landet og passe både deres hverv som værende minister og som værende kandidat til Folketinget, og det er der ingen for-

skel på. Derfor er det ikke et spørgsmål om tillæg eller ej, men et spørgsmål om en aflønning for den samme indsats.

Jeg kan godt forstå, hvis fru Kirsten Jacobsen måske er lidt nervøs over den enighed, der kan opstå, men sådan er realiteten. Vi er reelt enige om den side af sagen.

Formanden:

Insisterer fru Birthe Rønn Hornbech virkelig på at få en fjerde omgang korte bemærkninger? (*Birthe Rønn Hornbech: Ja!*). Jamen så må fru Birthe Rønn Hornbech prøve én gang til, men normalt tager vi tre omgange korte bemærkninger, og så går vi videre til næste ordfører. Ideen er, at ordføreren også skal have ordet.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg synes, dette er ret principielt for folkestyret.

Jeg er selvfølgelig dybt rørt over, at ministre, der bor på Sjælland og kan blive kørt hjem i ministerbil hver aften og kan få maden gratis bragt i ministeriet, giver afkald på deres omkostningstillæg. Det er jeg dybt rørt over.

Men jeg spørger igen: Er det ikke rigtigt, at den ene dag er man medlem af Folketinget og får to vederlag, og den næste dag er man ikke medlem af Folketinget og får stadig to vederlag? Når den, der kommer ind, skal have et vederlag, så er vi oppe på tre vederlag i alt. Er det ikke rigtigt?

Formanden:

Så svarer hr. Estrup, og derefter går vi videre til fru Jette Gottlieb, hvad enten svaret er tilfredsstillende eller ej.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Det er jo utroligt, at man skal forklare fru Birthe Rønn Hornbech det, som så mange Venstreministre har benyttet sig af i årevis, når de kom uden for Folketinget: at få et vederlag som værende minister og et vederlag, fordi de ikke var medlemmer af Folketinget.

Formanden:

Så er det fru Jette Gottlieb som ordfører.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg må indrømme, at jeg synes, det er svært at forstå den meget store energi, der kan udvikle

sig i det her spørgsmål. Men jeg vil nu godt sige, at jeg vil imødegå dem, der mener, at det her er en radikal særlov. Inden vi går videre med det perfiditetsniveau, der har været i debatten indtil nu, vil jeg også sige, at det er meget behageligt at kunne sige sig fuldstændig fri for egeninteresse i sagen både på kort og lang sigt.

Jeg kan sige, at i Enhedslisten finder vi det faktisk rimeligt, at ministre kan få orlov fra Folketinget – uden løn selvfølgelig – og med den eneste særordning, at det er på ubestemt tid, som betyder, at de kan indtræde som folketingsmedlem, hvis de ophører med at være ministre. Man må jo se i øjnene, at ingen kan udføre begge job med fuld styrke, og derfor vil det da være en styrkelse af arbejdet, hvis man kunne lave den opdeling.

Vi synes også, at ministre med orlov fra Folketinget skal ligestilles med ministre, der ikke er medlem af Folketinget, på de betingelser, der nu én gang er fastsat, og det betyder, at vi kan stemme både for B 79 og L 124.

Hvad vi derimod ikke finder rimeligt, er, at ministrenes vederlag blandes sammen med folketingsaflønningen. Sandt at sige går vi ikke ind for det dér folketingsmedlemskabsafsnitstillæg, som ministre får, hvis de ikke er medlem af Folketinget. Og nu er vi altså på vej ind i L 126, et forslag, som i virkeligheden slet ikke burde have været behandlet sammen med de to andre. Det ville unægtelig skabe et meget klarere billede, hvis der var fastsat en ministerløns og de fik et vederlag på en én gang for alle fastsat størrelse.

Desuden finder vi det fuldt forsvarligt, at ministerpensionen opfattes som en alderspension – man kunne næsten sige en arbejdsmarkedspension – og således først udbetales fra det fyldte 60. år. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at vide, hvem der vil argumentere seriøst imod det. Jeg kunne i hvert fald høre en positiv forholder sig til det fra Venstres side, og det er da meget glimrende.

Endelig er vi helt med på at afskaffe udbetalingen af pension, mens man er i arbejde, og finder derfor bestemmelserne i punkt 3 i forslaget om modregning i forhold til ansættelse i EU, FN og NATO osv. helt i orden, men måske lidt snævert formuleret.

Det betyder, at vi samlet set også kan stemme for L 126.

Men så synes jeg også, jeg kan høre her i debatten, at der i virkeligheden er flertal for langt det meste af indholdet i L 126. I virkelig-

heden synes jeg, at det ville klæde Socialdemokratiet ganske betragteligt, hvis man tog initiativ til, at den samme gruppe, som nu har fremsat de her to forslag, også kunne fremsætte forslag, som tog hul på hele ministeraflønningsituationen, og så fik det ordnet én gang for alle. Det er klart, det ville være det behageligste for Socialdemokratiet, hvis man kunne få Venstre og De Konservative med, men kan man ikke det, må man bruge det flertal, der er, ellers ser vi jo musen i den evige trædemølle. Så kan det aldrig laves om, for der vil altid være nogle, der er interesseret i rage til sig.

Så det korte af det lange er, at når vi stemmer for alle de tre forslag, der er til behandling, så forventer vi sådan set også, at der bliver stillet forslag, som måske på lidt længere sigt kan bæres igennem, og som kan få ryddet op i hele den jungle, der er af ministerpensioner og vederlag.

Egil Møller (DF):

Der har været sagt mange ord i denne debat, og min kompliment skal i hvert fald gå til både hr. Henning Grove og fru Birthe Rønn Hornbech, som faktisk er i stand til at mestre satiren ud i det yderste, og jeg kunne godt have ønsket, at befolkningen også havde haft mulighed for at høre argumenter for og imod denne særlov til fordel for Det Radikale Venstre.

Jeg kan ikke lade være at tænke på det udtryk, som ofte bliver brugt i aviser, nemlig politikerlede. Jeg vil mene, at det forslag, der er fremsat, i hvert fald er med til at øge den politikerlede, der er i store dele af befolkningen.

Dansk Folkeparti kan naturligvis ikke støtte sådanne forslag, men til gengæld kan vi se meget saglige argumenter for at støtte lovforslag nr. L 126.

Formanden:

Så er det hr. Jørgen Estrup for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Det kan være, jeg kan afkorte debattiden her i Folketingssalen ved nu at forhindre, at to tidligere partifæller kommer op at diskutere. Derfor vil jeg ganske stille og fredeligt sige til Dansk Folkepartis ordfører, at det forslag, vi her diskuterer, koster ikke en tredjedel af, hvad det forslag, som Dansk Folkeparti netop har fået et stort flertal inklusive Venstre og De Konservati-

ve til at støtte i Folketingets Udvalg for Forretningsordenen, koster, og derfor synes jeg måske, at man skulle føre en lidt lavere profil.

Formanden:

Efter dette er det først ordføreren for forslagsstillerne til L 124 og B 79, fru Pia Gjellerup, og derefter ordføreren for forslagsstillerne til L 126, fru Kirsten Jacobsen.

Pia Gjellerup (S):

Jeg skal samtidig benytte lejligheden til at notere på CD's vegne, som også er medforslagsstiller, at da hr. Peter Duetoft ikke kan være her i salen, har han bedt mig om at sige, at CD's stilling til de tre forslag er, at de støtter dem, CD er medforslagsstiller til, og afviser det forslag, der er fremsat af Fremskridtspartiet.

I øvrigt skal jeg indskrænke mig til at sige tak til det flertal, der har meldt en positiv holdning til de to forslag.

I forhold til de meldinger, der er kommet om, hvordan man ville kunne tilrettelægge tingene på en mere smidig måde – noget af det, der har været til drøftelse – så synes jeg, selv om jeg ikke kunne spore en meget stor fællesnævner mellem hr. Jørgen Estrup og fru Kirsten Jacobsen, at der dog alligevel er det på nogle punkter. Det er en ting, som jeg også som forslagsstiller i hvert fald kan tage med i det videre forløb.

Og så i øvrigt svare hr. Henning Grove, som ud over at have et problem med 3-tabellen, også har vanskeligheder ved at nå ned til den sidste del i forslagene, der handler om, at de efter forslagsstillernes opfattelse træder i kraft den 1. februar, at det vil sige, at vi vil få god tid til at få vejledt også hr. Henning Grove under udvalgsarbejdet.

Formanden:

Så er det fru Kirsten Jacobsen som ordfører for forslagsstillerne til L 126.

Kirsten Jacobsen (FP):

Hvis vælgerne havde haft lejlighed til at høre denne debat, og det er der jo desværre alt for få af dem der har, så tror jeg, at de ville give ordførerne og Folketinget meget, meget lave karakter.

Vi har været ude for helt siden 1992, da vi fik en ny statsminister efter den tidligere regering, at måtte høre på, at vi skulle have en ny politisk moral. Vi fik meget sikre tilsagn om, at nu skulle det i hvert fald også være slut med at få ministerpension, fra man er 30 år; ministerpension

skulle være noget, man fik, når man gik på pension. Det forstummede.

Så fik befolkningen en EU-kommissær rullet ned for tv-skærmene, som også ville have pension som ministre. Igen kom både den socialdemokratiske statsminister og finansminister på banen med brask og bram og fortalte: Loven må ændres.

Vi fik en debat om Europa-parlamentsmedlemmer, der var tidligere ministre, som samtidig med deres meget høje lønninger i Europa-Parlamentet hævdede høje ministerpensioner. Forargelsen var lige så stor. Men lige så snart debatten sluttede, glemte man det.

Fremskridtspartiet har tre gange fremsat lovforslag om, at ministre i lighed med borgmestre og amtsborgmestre først skulle have pension, når de nåede pensionsalderen. Og det er uforståeligt for os, at regeringen kan mene, at det er rigtigt, at amtsborgmestre og borgmestre først skal have pension, når de bliver 60 år, hvorimod ministre skal betragtes som en særlig race og være i stand til at få pension, allerede når de bliver 30 år og oven i købet for resten af livet. Hvad skete der så?

Jo, da debatten var på sit højeste, fandt de forenede partier ud af, at de havde den samme sag at kæmpe for – nemlig en masse tidligere ministre – og så skrev de et brev til formanden for Udvalget for Forretningsordenen dateret den 3. februar 1994. Dér gav de alle sammen udtryk for, at man da godt ville diskutere de her ministerpensioner, vederlag osv., men forudsætningen var, at der skulle ske en samlet forbedring. Det vil sige, at man altså ikke var parat til at lave noget, medmindre der ville komme en stigning og forbedrede vilkår for de i forvejen højt privilegerede ministre.

Det er nøjagtigt det, vi også har set i dag. Venstre er oven i købet gået så langt, at man har sagt, at man ikke ville deltage i en hetz mod tidligere ministre. Jeg kan ikke forstå, at det kan være en hetz at mene, at folk skal have pension, når de går på pension og når pensionsalderen, for så er der mange mennesker, vi driver hetz mod.

Desforuden må vi undre os over, at noget, der åbenbart godt kan lade sig gøre uden om V og K, er at lave en radikal særordning – en radikal særordning til alle de andre radikale særordninger, vi allerede kender.

Det startede med en radikal særordning, fordi en tidligere økonomiminister, Kjeld Philip, blev medlem af regeringen uden at være medlem af

Folketinget. Og det er nu det, der skal udvides til også at være en særordning gående ud på, at ministre, der ikke kan passe deres arbejde som folketingsmedlemmer, skal have vederlag som folketingsmedlemmer, uanset at de har indkaldt deres suppleant og vedkommende får fuld løn osv. Det er det, der står i deres forslag. Om det er en hjemmeserviceordning, eller hvad det er, skal jeg lade være usagt.

Men det var jo meget værre fra begyndelsen. Det Radikale Venstre ville jo gøre det meget værre. Det, der vel er mindre kendt, er, at man allerede i sommeren 1995, den 31. maj, fik lavet en beretning i Udvalget for Forretningsordenen, og hvis den var blevet til virkelighed – man havde en drøm om, at den skulle blive til virkelighed allerede den sommer – så havde de radikale ministre ikke alene kunnet få orlov som ministre og få folketingsløn, næ, så havde de også kunnet få pensionsoptjening og omkostningstillæg.

Så når man her i dag står og fortæller, at det her ikke koster noget – det er nærmest helt utidigt at diskutere det, og Fremskridtspartiet diskuterer det faktisk ikke på grund af den smule penge, der er i det, vi diskuterer det langt mere på grund af principperne i det – så skal man altså vide, om ikke andet skal det stå i forhandlingerne, at De Radikales ønske var, at deres ministre foruden folketingsløn skulle have fuldt omkostningstillæg, uanset at de ikke havde omkostninger, og de skulle også optjene pension, mens de havde orlov fra Folketinget. Så grove var kravene.

Det blev alligevel for meget for SF, og derfor blev det ikke gennemført i sommeren 1995, og derfor blev det heller ikke bare gennemført som en ændring af Folketingets forretningsorden, men som et særligt tillæg til lex Philip.

I Fremskridtspartiet synes vi, det er uanstændigt. Når Det Radikale Venstre nu har så stor en indflydelse, at man, så vidt jeg ved, har kunnet få lavet 4 særlove her i Folketinget, hvis vi starter med lex Philip, dernæst tager statsrevisorloven til fordel for tidligere medlem hr. Bernhard Baunsgaard, så palæstinenserloven og nu den for de radikale ministre, så kunne jeg godt tænke mig, at Det Radikale Venstre, hvis de er så enige i det, Fremskridtspartiet har skrevet i L 126, vil gøre sin indflydelse gældende og samtidig få det forslag vedtaget.

Socialdemokratiet har jo givet udtryk for, at de mener, der bør gøres noget ved de ministerpensioner. Og jeg kunne godt tænke mig at

spørge Socialdemokratiet om, hvordan det kan lade sig gøre at have den holdning, at man godt kan gennemføre et forslag med det snævrere mulige flertal uden om V og K, når det drejer sig om orlov til ministre, men når det drejer sig om ministerpensioner i øvrigt, er man nødt til at komme hen over midten og få dem alle sammen med.

Der er ingen logik i det, bortset fra at Socialdemokratiet formentlig har den holdning, at ministre fortsat skal være en privilegeret race, og efter at man med sit flertal får vedtaget de her to forslag, bliver det en endnu mere privilegeret race.

Jeg tror ærlig talt, at befolkningen, som sidder tilbage og ser på, hvad vi vedtager, når vi vedtager finansloven i slutningen af ugen, vil synes, at der er mange steder i den finanslov, hvor de fra Folketingets side bliver udsat for urimelige nedskæringer, overgreb osv. Samtidig skal befolkningen altså se, at der er nogle ganske, ganske få mennesker her i salen, som er i stand til at sikre sig selv urimelig meget bedre vilkår; det gælder som sagt de radikale ministre.

Vi har ikke stor tiltro til, at vores lovforslag nr. L 126 vil komme igennem, men jeg kan garantere for, at under udvalgsarbejdet vil der blive stillet ændringsforslag til det andet forslag om ministerpensioner og vederlag til ministre, så hr. Estrup skal nok få lejlighed til i praksis at demonstrere, at hr. Estrup er enig med mig, når hr. Estrup siger, at løn til ministre skal være et anliggende for regeringen.

Vi vil i Fremskridtspartiet sørge for, at dette bliver stillet som ændringsforslag til det forslag, der allerede er fremsat. Vi må så tage debatten ved andenbehandlingen og bare håbe på, at man ikke sikrer sig, at debatten sker på et tidspunkt, hvor næsten alle er gået hjem.

Denne debat er en principiel debat. Det er for groft, at Folketinget tillader sig at behandle forslag, som skal privilegere Tingets egne medlemmer eller nogle af dem, på en sådan måde. Man havde egentlig helst set, at det ikke engang foregik fra Tingets talerstol, hvilket man kunne have undgået, hvis man havde fået beretningen fra sommeren 1995 igennem, for så havde Udvalget for Forretningsordenen kunnet sikre det.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge de medlemmer, som har arbejdet på alle de andre ændringer til Folketingets forretningsorden: Hvorfor i alverden er de ændringsforslag ikke med i denne pakke? Hvorfor skal de forslag, som har været behandlet meget længe, vente? Er

det, fordi der er nogle af dem, som skal være med til at vedtage den store pakke af ændringsforslag, som simpelt hen ikke ville være medforslagsstillere til det forslag? Det kunne jeg godt forestille mig; men det kan være, vi kan få det afdækket under udvalgsbehandlingen.

Men som jeg sagde før: Ændringsforslagene til de her forslag vil blive stillet, og så skal hr. Estrup få lejlighed til at trykke på den grønne knap.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er meget forskellige slags forslag, vi her er blevet sat til at behandle samlet, og når fru Kirsten Jacobsen om sit eget forslag irttesætter mig, fordi jeg siger, at vi ikke vil være med til en ministerhelt, må jeg fastholde, at jeg ikke ved, hvad fru Kirsten Jacobsens mål er med lovforslaget; det kan jo ikke skyldes, at fru Kirsten Jacobsen har været i forhandlinger eller regner med et flertal.

Men jeg vil godt understrege, at når det drejer sig om ministerlønninger og -pensioner, skal vi altså ikke give så dårlige økonomiske muligheder, at vi ikke kan få landets ypperste til at beklæde en ministerpost. Det er Venstres grundsyn.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Til fru Birthe Rønn Hornbech: Fremskridtspartiets forslag er todelt. Det drejer sig om at få klare skel mellem, at regeringen har pligten til at aflønne sine ministre. Det er den første del af forslaget. Og hvad regeringen vælger at aflønne ministrene med, må jo komme an på, hvad de fremsætter af forslag, og hvad de kan få flertal for. Så det forstår jeg ikke.

Den anden del af forslaget går simpelt hen ud på, at pension er noget, man får, når man opnår pensionsalderen.

Dernæst går det ud på, at man ikke skal kunne få pension, hvis man sidder som amtsborgmester et eller andet sted, hvis man er valgt til borgmester et eller andet sted, er medlem af Europa-Parlamentet og får mere end 1 mio. kr. i løn. Vi siger oven i købet, at hvis der er et flertal her i salen, som ønsker at tage de privat ansatte med, så gør vi gerne det.

Vi kan altså ikke forstå, at en tidligere minister, som genindtræder i sit job som skolelærer, ikke kan få sin fulde ministerpension, fordi den bliver modregnet. Men hvis man lader sig vælge

til Europa-Parlamentet og får 1 mio. kr. eller mere i årsløn, kan man få fuld ministerpension. Hvor er logikken, hvor er rimeligheden, hvor er anstændigheden? Jeg spørger bare.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (for forslaget til folketingsbeslutnings vedkommende anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene og forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Forretningsordenen. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

42) Første behandling af lovforslag nr. L 118: Forslag til lov om ændring af lov om planlægning. (Detailhandel m.v.).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 11/12 96).

Sammen med denne sag foretoges den sidste sag på dagsordenen, som var:

43) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 74:

Forslag til folketingsbeslutning om initiativer, som modvirker butiksdød og udtynding af grundlaget for detailhandelen i nærområderne.

Af Bent Hindrup Andersen (EL) og Frank Aaen (EL). (Fremsat 5/12 96).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg er enig med forslagsstillerne fra Enhedslisten i, at der er behov for lovgivning, som modvirker butiksdød og modvirker udtynding

af grundlaget for detailhandel i nærområderne. Jeg mener, der både er behov for at forbedre mulighederne for en decentral detailhandelsstruktur og for at styrke bymidterne som levende og varierede handelscentre.

I de senere år har vi set en udvikling mod større og større koncentration af detailhandelen. Vi har set en udvikling uden for byernes centrale områder, ofte i udkanten af byerne ved de store udfaldsveje, og vi ser en udvikling, der koncentrerer detailhandelen af ikke blot dagligvarer, men også udvalgsvarer i meget store enheder i de største byer. Vi har set kommuner og amter konkurrere om at tiltrække sig de store butikker, for ellers kommer de jo blot til nabokommunen eller naboamtet, siger man. Det er baggrunden for det lovforslag om ændring af planloven, jeg fremsatte den 11. december, og som vi førstebehandler i dag samtidig med det fremsatte beslutningsforslag.

Et væsentligt sigte med lovforslaget er at styrke administrationen af planlovens gældende regler, som i øvrigt blev indført under firkløverregeringen i 1987. Det skal efter regeringens opfattelse stadig være amter og kommuner, der har ansvaret for planlægningen. Amterne er ansvarlige for den regionale udvikling, balancen mellem byerne, og kommunerne har ansvaret for byplanlægningen og for, at vi får gode og velfungerende byer.

Lovforslaget præciserer amtsrådenes og kommunalbestyrelsernes planlægningsansvar med henblik på at forbedre mulighederne for en decentral detailhandelsstruktur og styrke de eksisterende bymidter som levende og varierede handelscentre.

Lovforslaget tager udgangspunkt i, at amterne i forbindelse med en samlet vurdering i amtskommunen fortsat skal fastsætte maksimale butiksstørrelser; det muliggør en regional tilpasning. Men selvfølgelig skal beslutningsgrundlaget være i orden. Lovforslaget indeholder fornuftige og nødvendige krav til et sådant beslutningsgrundlag, og lovforslaget er netop så langt, fordi det i overensstemmelse med rammestyringsprincippet indeholder redegørelseskrav og indholds krav til alle tre plantyper – regionplaner, kommuneplaner og lokalplaner – med henblik på at styrke administrationen og planlægningsindsatsen på alle niveauer.

Det skal være tydeligt, hvad man beslutter i planerne, og forudsætninger og konsekvenser skal lægges åbent frem, ellers har offentligheden nemlig ikke mulighed for at deltage i planpro-